

J. Bb.

**"Podróż Bougainville'a dookoła świata",
L. A. Bougainville, Warszawa 1962 :
[recenzja]**

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 7/4, 578

1962

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.



tu rozwój papiernictwa północnych prowincji Holandii. Po wprowadzeniu w starą technikę wyrobu papieru opisuje on główne czynniki wpływające na kształtowanie się przemysłu papierniczego w rozpatrywanym regionie, a mianowicie: energię wiatru i wody, surowce, mielenie masy, czerpanie papieru i papier maszynowy. W dalszej części dzieła — autor przedstawia ogólne zagadnienie hollenderskich zrzeszeń wytwórców papieru, sprawy ubezpieczeń pożarowych, wysokości i jakości produkcji oraz eksportu papieru. Znaczna część książki poświęcona jest 225 znakom wodnym najbardziej charakterystycznym dla papierni hollenderskich. W następnym rozdziale autor zamieszcza obszerniejsze opisy poszczególnych zakładów (młynów papierniczych), położonych w północnych prowincjach Alkmaar, Amsterdam i Zaaland, a w zakończeniu — podaje krótki opis współczesnego przemysłu papierniczego tych prowincji.

Książka jest bogato ilustrowana i zawiera skorowidze rzeczowe i osobowe oraz obszerne (35 stron) streszczenie angielskie. Wydana w niewielkiej (750 szt.) liczbie egzemplarzy ma ona charakter bibliofilski.

J. K.

Michael Lewis, *Armada Guns*. George Allen and Unwin Ltd, London 1961, s. 243.

Książka M. Lewisa stanowi studium porównawcze uzbrojenia flot hiszpańskiej i angielskiej w okresie inwazji Wielkiej Armady na Anglię. Autor wyczerpująco omawia rodzaje i liczebność ówczesnych armat, stosowaną amunicję i broń palną ręczną, podając w tekście interesujące zestawienia tabelaryczne. Zwraca też uwagę, na niedocenianą dotychczas przez historyków, zajmujących się głównie liczbą i kalibrem armat obu stron walczących, różnicę zasięgów poszczególnych typów dział, która, jego zdaniem, miała decydujący wpływ na wynik tej kampanii. Praca Lewisa, znanego historyka brytyjskiej marynarki wojennej (*The History of the British Navy, The Navy of Britain, England's Sea-Officers, A Social History of the Navy 1793—1815*), zainteresuje niewątpliwie wszystkich zajmujących się problemami dziejów techniki wojennej i morskiej.

B. O.

L. A. Bougainville, *Podróż Bougainville'a dookoła świata*. Wiedza Powszechna, Warszawa 1962, s. 231.

Opis podróży Bougainville'a, odbytej w latach 1766—1769 dookoła świata, został wydany po polsku w wyborze z przeznaczeniem dla szerokiego kręgu czytelników. Opuszczono w nim licznie występujące w oryginale, a utrudniające czytanie, wyniki pomiarów szerokości geograficznych i głębokości mórz, a także bardziej drastyczne opisy obyczajów. W książce uderza zdecydowana przewaga opisu zetknięcia się podróżników z krajowcami i sposobu życia krajowców, przy minimalnej ilości opisu przyrody ziem zwiedzanych. Przekład barwnie ujętego sprawozdania jednej z największych wypraw XVIII stulecia spełni niewątpliwie dobrą rolę popularyzatorską.

J. Bb.